

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consilia Seu Responsa Juris

Schmalzgrueber, Franz

Augusta Vindelicorum & Ratisbonae, MDCCXL

Cons. LXVIII. Domus Parochialis. Disceptatur, an Decimator Laicalis
teneatur ad Reparationem Domûs Parochialis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72304](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72304)

CONSILIUM LXVIII.

In causa Decimarum laicalium, de quibus pars
tertia assignata est Parocho.

SUMMARIUM.

1. Facti species.
 2. 3. Ad reparandam Ecclesiam vel domum Parochialem concurrere debent, qui fructus vel decimas ab illa Ecclesia provenientes percipiunt: scilicet nisi sint perfectè separati ab omni titulo spirituali, n. 8. 9.
 4. Decima laicales si redeant ad Ecclesiam, videntur iterum, assumere naturam spiritualem:
- fortè hoc dici potest, si stabiliter, ac sine onere laico redeant, n. 10.*
5. Qui decimas Ecclesiasticas colligunt tenentur concurrere ad reparandam Ecclesiam:
 6. Secus si colligant decimas laicales.
 7. Si decima laicales redeant ad Ecclesiam titulo laico & oneroso, non exuunt naturam suam.

FACTI SPECIES.

I.

IN Toparchia K. Dominus istius est decimator universalis, qui in supplementum congruè concedit Parocho loci tertiam partem decimarum, sed ita, ut iste debeat singulis annis pro hac parte implorare eundem Toparcham loci. Agri, ex quibus Parochus hic colligit decimas, siti sunt in aliena Parochia. Hinc, cum restauranda sit Domus Parochialis in hac aliena Parochia, Patronus istius Parochiæ (qui est Reverendissimus Abbas Monasterii O.) compellere intendit Parochum loci K. ut & ipse concurrat pro virili ad restorationem dictæ Domus Parochialis, allegans exemplum, quia jam olim quidam ejusdem loci Parochus ad similem restorationem dictæ Domus Parochialis concurrat.

QUÆRITUR

*An hæc petitio Reverendissimi
Abbatis sit fundata in jure?*

2. **R**atio affirmandi est imò quia ad reparandam Ecclesiam Parochialem, si ipsa redditus alios, quam qui ad cultum Divinum necessarii sunt, nullos, aut sufficientes non habeat, concurrere debent illius Rector, & alii, qui fructus, ab Ecclesia illa provenientes, percipiunt, ut statutum est

Rationes
substantiandi.

c. de his 4. de decim. & sumitur ex Trid. sess. 21. c. 7. de reform. Surd. conf. 62. n. 6. vol. 1. Cittadin. de jur. Patron. art. 5. n. 173. Lambertin. simit. tract. lib. 3. q. 7. n. 5. Sperell. decis. 67. n. 10.

Par autem est ratio in casu, quo reparandæ sunt ædes Parochiales, ut monent

Sperell. decis. 68. n. 4. Barbos. in c. 4. de Eccles. adif. & reparand. n. 5. Pirh. ad dict. tit. n. 16. Schambog. ibid. n. 15. & teste Barbos. de Offic. Paroch. c. 13. n. 12. declaratum est à S. Congr. nam & ipsæ accessorix sunt ad Ecclesiam. Accedit, quia Rector Ecclesiæ Parochialis ad prædictos recurrere potest pro alimentis & sustentatione. atqui sustentationis nomine non solum cibus & potus, sed etiam vestitus & habitatio veniunt. ergo &c. Neque ab hac obligatione concurrendi ad reparationem Ecclesiæ, vel ædium Parochialium videntur eximendi Decimatores, etiam si Patroni non sint talis Ecclesiæ; nam

2. Generaliter, & indiscriminatim omnes Decimatores ad concurrendum obligant

Surd. conf. 62. cit. per totum. Barb. ad Trid. sess. 21. c. 7. de reform. n. 9. v. verum. & de Offic. Paroch. c. 13. cit. n. 2. & videtur colligi ex c. de his cit. ubi reparatio Ecclesiæ dicitur facienda ex ejus bonis; & Trid. c. 7. cit.

ubi ad eam compelli jubentur, qui percipiunt aliquos fructus, ex ea provenientes. atqui talia bona, & fructus sunt etiam decimæ huiusmodi; quia jure communi debentur Ecclesiæ, ex cujus prædiis colliguntur, ergo &c. Confirmant ex

con.

consuetudine locorum, quâ passim invaluisse asserunt, ut decimatores ad Ecclesiarum, consequenter etiam ædium Parochialium reparationem adstringantur. Hinc

4. 3. Non obest, quòd tertia hæc pars, de qua in præsentī controversia quæritur, data sit Parocho loci K. à Toparcha suo, qui decimator universalis est, & decimas illas possidet titulo laicali; nam præcedens argumentum probat, quòd etiam ipse teneretur concurrere, si decimas aliquas alias ipse colligeret ex fundis Parochiæ, cujus domus Parochialis est reparanda. Et esto, non teneretur, tamen ipse Parochus, qui tertiam hanc partem colligit, non videtur ab onere hoc absolvendus; nam, cum Parocho loci K. data est pars illa pro supplemento Congruæ, reversa est ad Ecclesiam, & personam Ecclesiasticam, nempe ad memoratum Parochum, & sic recuperasse censetur suam naturam primigeniam, seu spirituales. Sed, his non obstantibus,

5. Judico, Parochum loci K. intuitu portionis suæ decimalis de jure non obligari posse, ut concurrat ad reparationem ædium Parochialium Ecclesiæ, in qua portionem hanc colligit. Nam distinguendum est inter decimas Ecclesiasticas, & laicales. Qui decimas Ecclesiasticas colligunt, recte obligantur ad concurrendum pro reparatione Ecclesiæ, vel domûs Parochialis, cujus Ecclesiæ decimas ipsi percipiunt; quia, quamdiu decimæ non separantur à titulo spirituali, censentur esse bona Ecclesiæ, ex qua proveniunt: consequenter onus reparandi Ecclesiam illam vel domum Parochialem secum deferunt ad Ecclesiasticos, etiam extraneos, earum possesores, & cum hoc onere iisdem concessæ censentur, nisi in separatione illarum aliter expressè constitutum sit; censentur enim Ecclesiæ extraneæ concessæ cum minimo, quo fieri potest præjudicio Ecclesiæ illius, ad quam de jure pertinent.

6. Contrà decimas laicales plerique Doctores, teste

Zypæo de Paroch. consult. 4. n. 2. adstruunt, omnino liberæ esse ab isto, & aliis Ecclesiasticis oneribus.

Navar. de re dit. Eccl. n. 5. & n. 57. cum inter bona Laicorum patrimonialia referantur, & eadem, quâ cætera illorum bona, immunitate possideantur.

Molin. de consuet. Paris. princ. n. 104. & §. 68. n. 24.

Neque refert, etsi ejusmodi decimæ, postquam ita separatæ à titulo spirituali sunt, per donationem, infeudationem, emptionem, venditionem, vel alium contractum reversæ sint ad Ecclesiam aliquam, vel Ecclesiasticos; nam pro æstimatione ejusmodi servitutum, & onerum adhuc penes Laicos, eorumque successores esse cen-

sendæ sunt: ideòque eatenus exemptæ à contributione ad reparationem Ecclesiæ, vel domûs Parochialis, præsertim quando & ipsi Laici legitimo & oneroso titulo eas obtinuerunt, quippe quem continuare censentur Ecclesiastici, ad quos ejusmodi decimæ transferunt.

Zyp. l. cit. n. 3.

& sic impediuntur, ne ad Ecclesiam reversæ, recuperent naturam primigeniam: quod aliàs fieret.

In præsentī casu, cum decimator sit laicus, decimæ istæ debent haberi pro laicibus: consequenter de jure communi, & præscindendo à statuto, vel consuetudine contrariâ, immunes sunt ab onere concurrendi ad reparationem ædium Parochialium. De illis decimis, quas adhuc percipit decimator universalis Toparcha loci K. patet ex dictis *num. præc.* De tertia illa parte, quæ attributa est Parocho ejusdem loci K. quòd non exuerit qualitatem decimarum laicalium, indicium est, quia, ut refertur *num. 1.* Parochus loci K. singulis annis pro hac tertia parte implorare debet Excellentissimum Toparcham loci ejusdem: consequenter pars ista ipsi Parocho non est stabiliter adjudicata, aliud foret, si pars ista eidem Parocho pro il-

lius Congrua intuitu functionum suarum Parochialium fuisset perpetuè & irrevocabiliter attributa; tunc enim hæc pars recuperasset primigeniam naturam decimarum spiritualium, quippe perpetuè concessa Parocho tanquam stipendium ob spiritualia obsequia, & functiones, quas Parochianis suis impendit. Proin in hac hypothesi & ipse videri posset obligatus ex hac tertia parte, quam ita percipit, concurrere ad reparationem Ecclesiæ, & domûs Parochialis, in cujus districtu pars ista decimarum exurgit, salvâ tamen sustentatione ipsius congruâ; nam, cum non debeat denudari unum altare, ut inde ornatur aliud, quemadmodum commune axioma loquitur, sustentatio congrua Ministrorum Ecclesiæ etiam in hoc casu debet semper manere illæsa, sed alii, præsertim Parochiani, quia tali Ecclesia, quæ, vel cujus domus Parochialis reparanda est, Sacramenta percipiunt, ad concursum vocari debent, prout communis DD. habet, & innuitur ab ipso *Trid. c. 7. cit.*

Imò etiam in dicta hypothesi dubium fieri potest, an idem Parochus obligari ratione hujus suæ portionis posset ad concurrendum pro reparatione ædium Parochialium loci, in quo decimæ istæ exsurgunt; cum enim decimæ, quas in loco hoc Excellentissimus Toparcha loci colligit vel collegerat, fuerint decimæ laicales, & decimæ laicales juxta dicta *num. 6.* inter bona Laicorum Patrimonialia referantur, portioni isti, etiam ad Parochum loci K. translata, non aliud onus incumbet, quam

quàm incumberet alteri cuidam rei immobili, in Parochia, cujus domus Parochialis reparanda est, sita, si talem rem immobilem Toparcha loci pro supplemento Congruæ Parocho attribuisset. Certum autem est, quòd etiam Laici, qui fundos in aliena Parochia possident, non teneantur de jure concurrere ad reparationem Ecclesiæ, vel domus Parochialis in hac sita, quippe quod onus de jure tantum incumbit Parochianis, qui in Ecclesia ista Sacramenta percipiunt. Probabiliter ergo Parochus loci K. si ipsi hæc decimæ essent stabiliter & perpetuò assignatæ, & ultra sustentationem congruam excurrent, teneretur quidem ex hac sua portione decimali concurrere ad reparandam, si opus aliquando sit, propriam Ecclesiam, vel domum Parochialem, non verò ad illam, quæ sita est in districtu, in quo ille hanc suam portionem decimalem colligit. Ex quo colligitur, quid responderi debeat ad propositas rationes dubitandi.

8. **Responde-**
tur ad ra-
tiones du-
bitandi.

Ad 1. c. de his 4. & Trid. c. 7. cit. in contrarium allegata, & alii similes textus decimas laicales, seu à titulo spirituali legitime, & perfecte aliquando separatas non afficiunt, cum ita separatæ non amplius sint bona Ecclesiastica, sed Patrimonialia Laicorum: consequenter contributioni pro reparatione Ecclesiæ, vel ædium Parochialium non aliter obnoxia, quàm sint bona istorum Patrimonialia reliqua. Ex quo fit, quòd possessores illarum, si Parochiani non sint, nullo modo ad concurrendum compelli possint, etsi compelli valeant Parochiani laici aliquando, ut ex suis bonis Patrimonialibus concurrant; nam hi tenentur ad hoc, quia divina ab Ecclesia illa percipiunt, quæ ratio in laicis Decimatoribus, qui extranei sunt, omnino cessat. Et ex hac Responsione fluit responsio

9. Ad 2. Nam generalis illa doctrina, quæ Decimatores omnes indiscriminatim obligat ad concurrendum pro reparatione Ecclesiæ, vel domus Parochialis, juxta dicta num. 5. & 6. limitanda est, & restringenda ad decimas spirituales, seu Ecclesiasticas. Innuit hanc limitationem ipsum Tridentinum c. 7. cit. ubi obligat eos, qui fructus aliquos, ex dictis Ecclesiis provenientes, percipiunt; nam si decimæ aliquando legitimo modo, ac titulo separatæ, in manus Laicorum sunt traditæ, non percipiuntur istæ amplius ab Ecclesiis, sed ex ipsorum Laicorum Patrimonio. Ad id, quod additur in hac ratione dubitan-

di, quòd scilicet passim invaluerit consuetudo, ut decimatores ad Ecclesiarum, & ædium Parochialium reparationem concurrere compellantur, procedit ibi, ubi & in quantum hujusmodi consuetudo (idem dicendum de statutis & conventionibus particularibus) est introducta, nam ut

Holt. in c. 1. de Eccl. adif. & repar. n. 1. Abb. *ibid.* n. 3. Barbof. n. 3. Gonz. n. 7. Vallens. *tit. eod.* §. 2. n. 1. & 2. Zoël. n. 4. Honor. n. 17. Engl. n. 7. & communiter alii

notant, in hac quæstione recepta loci consuetudo, & particularia statuta, vel conventiones, siquæ adsint, ante omnia servanda sunt. Sed quia talis consuetudo, & statutum est facti, probari debet, antequam decimator Laicus, vel Ecclesiasticus, qui decimas ab illo accepit, ad concurrendum pro reparatione Ecclesiæ, vel ædium Parochialium adstringatur.

Ad 3. Responsio sumitur ex dictis num. 10. 7. ubi ex hoc, quòd Parochus loci K. singulis annis debeat implorare pro tertia hac parte decimarum Toparcham ejusdem, collegi, decimarum partem istam adhuc mantisse sub qualitate decimarum laicalium, quam habuit, antequam ista pars pro supplemento Congruæ tribueretur eidem Parocho. Neque contrarium probat, quòd jam olim, ut dictum est num. 1. in Facti specie, quidam ejus antecessor ad restaurandam domum Parochialem, quæ nunc iterum reparanda venit, concurrerit; nam hoc factum dici debet, vel ex mera liberalitate illius, vel quòd ex ignorantia juris sui, & qualitatis decimarum istarum existimaverit se obligatum fuisse: ex quo tamen convinci non potest, quòd per hunc actum ulla consuetudo, vel præscriptio sit introducta, quippe quarum utraque actus frequentatos exigit. Si quis dicat, etiam de reliquis decimis, quas Toparcha loci K. percipit, dubium esse, an legitime, & perfecte separatæ sint à titulo spirituali, cum jus eas percipiendi tantum desumatur ex immemorialitate temporis, & fortè non adsit fama privilegii. Sed esto, talis fama non adsit, ipsa tamen immemorialitas temporis præsumptionem facit, quòd separatio hæc facta sit ante Concilium Lateranense, celebratum sub Alexandro III. anno 1179. vel 1180. Consequenter præsumitur justus titulus, quæ præsumptio defendere decimas istas in Laicalitate sua debet, quamdiu contrarium non ostenditur.